

atra vegada baixava cap a la galleda (Sentmenat 83); hi havia una **atra** cosa (Sentmenat 85); hi passa un **atre** ... un atro ... una **atra** volta (St. Andreu de Ll. 88); hi posaven [...] una cosa gruixut com de bri, sap?, [...] **atra** vegada (St. Andreu de Ll. 89); de com d'aquí a l'**atre** cantó de la riera (Cervelló 105); a radere el cotxero, encara hi nava un **atre** asiento (Cervelló 106); se pesca una **atra** qualitat de peix (l'Alguer 152).

2. pron.: Aquest malalt té tal cosa i tal **atra** (Maçanet de C. 16); i l'**atre**, el que li cuida, el tasta (Maçanet de C. 16); i l'**atre** bada la boca (Maçanet de C. 16); lo **atre**, un tros cap aquí, un tros cap allà (Maçanet de C. 16); pel morro de l'un i de l'**atre** (Maçanet de C. 16); **atres** que es fan tot de pedra (Planols 28); d'**atres** que les fan [...] de fusta (Planols 28); l'una de l'**atra** (Planols 28); en tenen de l'un any per l'**atre** (Planols 28); enaqui hei fan un forat, allà un **atre** (Planols 28); **atres** que ... que aixís acabat de fer (Oix 31); **Atre** venia al cap de no sé (Oix 32); els capellans cantaven amb un **atre** que els ajudava (Campdevàrol 44); una **atra** encara pujava més enlaire que jo (St. Privat d'en Bas 46); les llangonisses amb un **atre** (Sta. M. de Corcó 53); si comptava una cosa i l'**atra** (Girona 55); se n'ha de fer una **atra** [de fusada] (Llobera 62); se doblen totes dues [les fusades] la una amb l'**atra** (Llobera 62); l'un per les oreies i el ganxo, l'**atre** per radere (Moià 68); tal casa o tal **atra** (Moià 68); mentres que l'**atre**, però, un cop ja també degollat (Moià 68); l'**atre** agafa un ganxo (Moià 69); el magre amb un cantó i el greix amb un **atre** (Moià 70); i els **atres** se'n van de parada (Cànoves 74); els **atres** pararan els conills (Cànoves 74); si en troben un **atre** (Cànoves 74); n'hi haurà un **atre** al costat (Cànoves 75); si no té corn el que l'ha mort, l'**atre** toca quatre tocs (Cànoves 75); uns **atres** responen als quatre tocs (Cànoves 75); i llavors els **atres** van a radere (Sentmenat 82); porta una corriola passat amb un **atre** (St. Andreu de Ll. 88); una peça que estreny i l'**atra** que [...] tiba (St. Andreu de Ll. 88); deixava anar un cap i li quedava l'**atre** a la mà (Cervelló 105); hi via puesto apte per un **atre** (Cervelló 106).

ATREVESEC V. ATREVIR.

ATREVIR v. pron. Present I.: m'atrevesc a saltar qualcun (Alaró 122).

ATRO -A I. adj. Altre: després amb un **atro** bossell (St. Andreu de Ll. 88); hi passa un **atre** ... un **atro** ... una **atra** volta (St. Andreu de Ll. 88).

2. pron.: un **atro** al radere, un **atro** al radere (Sentmenat 82).

ATURAR v. Present I.: Allavons que tots el **turen** (Maçanet de C. 16).

ATZELAGUERA f. Argelaga: posa cuc, afixat amb una pua d'**atzelaguera** (Alaró 122);

AUBERT V. AUBRIR.

AUBRÍ V. AUBRIR.

AUBRIEN V. AUBRIR.

AUBRIES V. AUBRIR.

AUBRIR v. Obrir. Infinitiu: vàrem tenir el capritxo d'**aubrí-la** (St. Privat d'En Bas 46). Participi: comencen a dixà 'ls-hi el forat **aubert** (Sta. Coloma de Q. 99). Imperfet I.: **aubries** l'asma-ri (Aguiló 93); l'**aubrien**, li treien la mocada (Sta. Eulàlia de R. 60).

AULINA f. Alzina: les **aulines** seben (Oix 34); aquella **aulina** seca (Oix 34).

AULIVA f. Oliva: un cop tenia el parcer les **aulives** a casa (Cervelló 109).

AUMETLLA f. Ametlla: L' **aumetlla**, ee ara se cull l' **aumetlla** (Alió 113).

AUPERAR* v. Operar. Infinitiu: de vegades els han d'**auperar** (Maçanet de C. 16).

AUVEIA f. Ovella: aquest passa-xot, dins ses **auveies** (Llucmajor 129); vien d'anar a menar **auveies** (Llucmajor 129); i eren una guarda de cent **auveies** (Llucmajor 129); i ses **auveies**,

per seguir es xot (Llucmajor 129); ja tenien totes ses **auveies** arremolinades (Llucmajor 129); i ses **auveies**, en dues en dues (Llucmajor 129); ses **auveies**, totes a la una (Llucmajor 129); sa guarda sortia cent **auveies**, en dues, tres, quatre (Llucmajor 129); i ses **auveies**, totes en es camí (Llucmajor 129); però tenia una guarda d'**auveies** (Llucmajor 129); a les set que havien tancat ses **auveies** (Llucmajor 129); se'n tornava menar cap a ses **auveies** (Llucmajor 129); pasturava amb ses **auveies** (Llucmajor 129).

AVENIR* v. Venir, arribar. Indefinit: Quan la recolta és **avinguda** (Jóc 4).

AVINGUDA* V. AVENIR.

AVISÀ V. AVISAR i ELS.E.

AVISAR v. Infinitiu: viem de sortir allà i **avisà** 'ls.e (Sta. M. de Corcó 52).

AVOCAT m. Advocat: em sembla que era **avocat** aquell home (Cervelló 104).

AVON adv. On: a ses parts **avon** solia (Montuïri 124); un claper de pedres, allà **avon** s'hi amaguen es conís (Montuïri 128); I és [...] allà **avon** ha entrat [el conill] (Montuïri 128); o és allà **avon** sa carn torna dura (Santanyí 133).

BA m. Forma vocativa de babo, pare: O **ba**, a mi aqueix home està sempre venint (l'Alguer 151); —«O **ba**. Ve sempre, ve, me vol dar un muntó de moneda» (l'Alguer 151); —«O **ba**, no sap que és tornat a venir (l'Alguer 151).

BALLÀ V. BALLAR.

BALLAR v. Infinitiu: deu parelles acostumem a **ballà** 'l (Castellar de n'Hug 37).

BAN** m. Banda, costat: giràvem la ... la batuda de la ... de l'**atre** **ban** (Oix 33).

BANDA f. Pedra lateral de la llosa o trampa: hei ha ses **bandes** (Alaró 122). (Vegeu il·lustracions 21 i 22; és la parabanda de Santanyí).

BANDO* m. Part: s'obria, eh?, en dos **bandos** (Cervelló 108).

BANYAPÀ* m. Brou amb ceba i pa: I aqueixa minyona estava a hi preparar un poc de **banyapà** (l'Alguer 151).

BANYASSA* f. Augmentatiu de banya: porta un cap amb unes **banyasses** aixís (Maçanet de C. 16).

BARAIA f. I. Baralla, discòrdia: hei via **baraiies**, [...] per coses així (St. Josep de sa T. 145).

2. Baralla (joc complet de cartes): muntaven sa taula i la **baraia** de cartes (St. Josep de sa T. 145).

BARDOLA* f. Gat (peix), *Scyliorhinus canicula*: Lego la **bardola** [...] **Bardola**, muixola (l'Alguer 152).

BARGUES f. pl. Bregadores, eina per a bregar el cànem: es passa per una altra cosa que en diuen unes **bargues** (Banyoles 47).

BARRA V. PREMSA.

BARRAL m. Càntir: En tenien un **barral** / que corria per la vinya (Maçanet de C. 17); **quell barral** se n'és trencat (Maçanet de C. 17).

BASTÍ* m. Peix bastinal, bastina: se pesquen [...] lo **bastí**; lo **bastí** sigueriva lo gat (l'Alguer 152); Se diu **bastí** (l'Alguer 152); **Bastí**. Però, **bastí** signifieja un muntó de ... de peixos (l'Alguer 152); Puc dire **bastí** com és ee l'escrita (l'Alguer 152); aqueix fa part tot d'aqueix nom, **bastí** (l'Alguer 152).

BATADER* m. Mullader, brutícia, clapoteig: perquè no fes tant **batader** i mullader a terra (Llobera 64).

BATIVEN V. BATRE.